

ยันต์ : วิถีแห่ง ความเชื่อ การดำรงชีวิต ของชาวใต้ที่ปรากฏในหนังสือбуд

อนุสรณ์ กะณะศิริ
นักวิชาการ ชำนาญการ
สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ

มนุษย์ดำรงอยู่ได้ภายใต้การจัดการในระบบของการเป็นหมู่เป็นพวกแล้วขยายมาสู่ความเป็นชุมชนตั้งบ้าน ตั้งเมือง ภายใต้ภาวะของการขับเคลื่อนในวิถีชีวิตนั้น นอกจากการทำมาหากินแล้ว มนุษย์ยังมีความเชื่อที่ผูกติดกับความคิดว่า ความเชื่อ เช่น สิ่งเหนือธรรมชาติ คาถาอาคม ผีसाง เจ้าที่เจ้าทาง ย่อมนำพาให้ชีวิตมนุษย์ประสบผลจากปรากฏการณ์ของการบนบานหรือบูชา เพราะมนุษย์เชื่อว่า สิ่งพวกนี้สามารถให้คุณให้โทษกับตนได้ ถ้าไม่ทำให้ถูกต้องตามกระบวนการที่สืบทอดกันมา โดยเฉพาะในเรื่องของ “ยันต์” เป็นความเชื่อที่มาจากลายเส้นที่ลงคาถาไว้บนผ้า หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “ผ้ายันต์” หรือบางครั้ง “ยันต์” ก็ลงไว้ตามเสาบ้าน เป็นต้น ซึ่ง เปลื้อง ณ นคร (๒๕๕๐) ได้กล่าวถึงเรื่องของยันต์ไว้ว่า ยันต์ น. ลายเขียนเพื่อให้ขลัง, คำว่า ยันต์ (ตามรูปศัพท์) แปลว่าเร็ว คล่อง ง่าย โบราณจารย์ต้องการให้คนนำข้อธรรมติดตัวไปปฏิบัติอย่างคล่องแคล่วและจำได้ง่ายๆ จึงใช้วิธีย่อโดยถอดอักษรที่เป็นหลัก ในข้อความหนึ่งๆ มาเขียนลงในแผ่นผ้า หรืออย่างอื่นในขณะที่เขียนยันต์อาจารย์ก็จะบริกรรมคาถา ให้ขลังด้วย ยันต์บางอย่างเขียนลงในแผ่นผ้า เรียกว่าผ้ายันต์สอดคล้องกับ เทพ สาริกบุตร (๒๕๐๑) ให้ความหมายคำว่ายันต์ไว้ว่า คำว่ายันต์นี้เพี้ยนมาจากคำว่า “ยัญญู” ซึ่งเป็นภาษาบาลีแปลว่า สิ่งที่มีมนุษย์พึงเช่นสรวงบูชา ให้ความสุขความเจริญ แต่มาใช้ภาษาไทย เราเปลี่ยนเป็นยันต์ไป หมายถึงรอยเส้นที่ขีดขวางไปมาสำหรับลงคาถาอาภจากกล่าวได้ว่า “ยันต์” คือ การจารตัวอักษรขอมหรือบาลีประกอประกอบกับลายเส้นตามความเชื่อเพื่อให้เกิดผลในด้านใดด้านหนึ่งตามจุดประสงค์ของการเขียนยันต์อันส่งผลต่อชีวิตและการดำเนินชีวิต

หนังสือбудภาคใต้กับความเชื่อยันต์ที่ปรากฏ

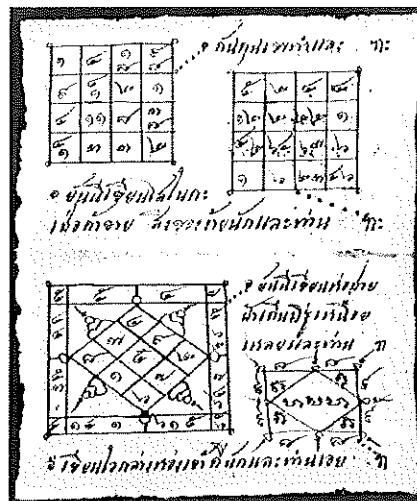
หนังสือбудหรือที่เรียกชื่อกันทั่วไปว่า สมุดไทย หรือ สมุดข่อย บ้างตามแต่ละภูมิภาค โดยเฉพาะภาคใต้จะเรียกกันว่า “หนังสือбуд” เป็นหนังสือของไทยโบราณภาคใต้ที่มีลักษณะพิเศษเฉพาะตัว มิได้เย็บเป็นเล่มเหมือนหนังสือในปัจจุบัน เป็นลักษณะความยาวแบบสี่เหลี่ยมผืนผ้าขนาดใหญ่และขนาดเล็ก ความกว้าง ความยาว ความหนาขึ้นอยู่กับเรื่องราวที่ใช้นั้น เป็นสิ่งที่แสดงออกถึงภูมิปัญญาของคนในท้องถิ่นภาคใต้และเป็นภาพสะท้อนให้เห็นสภาพความเป็นอยู่ การดำรงชีวิต ค่านิยม ความเชื่อ ตลอดจนจนถึงประเพณี ทั้งนี้หนังสือбудมีลักษณะ แตกต่างกันไป เช่น หนังสือбудชาว จะจารเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ ศาสนา โหราศาสตร์ วรรณกรรมท้องถิ่น กฎหมาย ศาตรา ตำรายา เป็นต้น ส่วนหนังสือбудดำ ส่วนใหญ่จะจารเรื่องเกี่ยวกับไสยศาสตร์ คาถาอาคม เป็นต้น จากการศึกษาเรื่องเกี่ยวกับ “ยันต์” ที่ปรากฏในหนังสือбуд ณ ห้องวรรณกรรมท้องถิ่น สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณนั้น “ยันต์” จะปรากฏทั้งในหนังสือбудขาวและหนังสือбудดำ ทั้งในเรื่องของ หนังสือбудตำรายา หนังสือбудไสยศาสตร์ หนังสือбудโหราศาสตร์ เป็นต้น

ยันต์ที่ปรากฏในหนังสือбудในเรื่องของความเชื่อและการดำเนินชีวิต

จากการศึกษาจากหนังสือбудหลายๆ ฉบับที่มียันต์ปรากฏอยู่ ผู้เขียนจึงทำการเลือกหนังสือбудที่มีสภาพความสมบูรณ์ ความชัดเจนของตัวอักษรและลายเส้นที่จารชัดเจน เนื้อหาที่สอดคล้องกับภาวะและ

๑. ย่นต้นเขียนมือเด็กชื้อร้อง ต้องกระชยันหายแล
๒. ย่นต้นเขียนแล้วขยำเอาน้ำกิน ประสูติลูกออกง่ายนั้กแลท่านเอย
๓. ย่นต้นนี้กันคนทำมบ เขาทำมีต้องแก่เราเลยท่าน

๑. ย่นต้นกันคุณ (คุณไสย) เขาทำ
๒. ย่นต้นนี้เขียนใส่ในกะเชอ ค้าขายสิ่งของง่ายนั้กแลท่านฯ
๓. อันนี้เขียนห่อชายผ้าเดินหมิรู้เหนื่อยเลยและท่านฯ
๔. เขียนไว้กลางห้องข้าวตี่นั้กแลท่านเอยฯ

ยันต์นี้ถ้าผู้หญิงจะให้ผัวรักทำติดตะหมอน (ลูกบิด) รัดสะเฮอร์ ผัวรักนิกและท่านทำดูเทิด ๆ

สรุป

ยันต์ : วิธีแห่ง ความเชื่อ การดำรงชีวิต ของชาวใต้ที่ปรากฏในหนังสือชุด นั้นย่อมแสดงให้เห็นถึงวิถี ชาวใต้ที่ดำรงอยู่ภายใต้แห่งความเชื่อ ของคลัง และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ผ่านยันต์ ในรูปแบบต่างๆ จากการยกตัวอย่าง หนังสือชุด คาถาอาคมและไสยศาสตร์ รหัส ๖๐๒๒๐๑๗๖ ซึ่ง ได้แก่ ยันต์กันคุณไสย ยันต์ทำมาค้าขาย ยันต์ กันผีแม่ชื้อ ยันต์ป้องกันตนเองและร่างกาย ยันต์ปกป้องบ้านเรือน ยันต์เสน่ห์ เมื่อมองดูแล้วว่าสิ่งที่ปรากฏนั้น ย่อมสะท้อนภาพแห่งสังคมและวัฒนธรรมโดยผ่านพิธีกรรมและความเชื่อผ่านยันต์ อันบ่งชี้ถึงวิถีชนแห่งคน ภาคใต้ผ่านการจารลงหนังสือชุดเพื่อการสืบทอดและการนำไปใช้ในชีวิตจริง

บรรณานุกรม

เทพ สาริกบุตร. (๒๕๐๑). คัมภีร์พระเวทย์ ฉบับจตุตถบรรพ.กรุงเทพฯ : อุตสาหกรรมกรรมการพิมพ์.
เปลื้อง ณ นคร. (๒๕๕๐). พจนานุกรมไทย-ไทย. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.